

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

МЕСЕЧЕН
ХИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕН
БЮЛЕТИН

ЮНИ
2017 г.

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набирана от националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>.

Подходяща информация за изследователски, юридически и бизнес цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ, дадена на същия адрес.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено при БАН в областта на метеорологията агрометеорологията и хидрологията с дейност от национално и международно значение, осигуряваща:

- методическо и техническо поддържане и развитие на националната метеорологична, агрометеорологична и хидрологична мрежа от станции за измервания и наблюдения с изграждане и управление на съответните бази данни за нуждите на оперативни и изследователски задачи, за национални и международни бюлетини и годишници;
- сезонни, месечни, средносрочни, краткосрочни и свръхкраткосточни прогнози на времето и състоянието на морето, речните и подземни води, динамиката на водните запаси в почвата, фенологичното развитие и формирането на добиви от земеделските култури, предупреждения за опасни и особено опасни метеорологични явления, оценка на нанесени щети и повреди от метеорологични явления върху селското стопанство;
- изследване на климатичните ресурси, колебанията и измененията на климата, свързаните с това неблагоприятни явления и влиянието им върху различни сфери на стопанската дейност;
- метеорологични аспекти на замърсяването на въздуха, физични процеси в атмосферния граничен слой, атмосферни дифузионни модели, мониторинг на радиоактивност на атмосферата и валежите, химизъм на валежите, системи за ранно предупреждение за замърсяване на въздуха;
- осигуряване с научно-приложни изследвания, експертни оценки, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски разработки в областта на природните и инженерните науки;
- обучение на специализанти, дипломанти и докторанти, в сферата на компетентност на НИМХ;
- участие в глобалния и регионалния (VI регион Европа, към СМО) обмен на данни, информации и прогнози по програмите, координирани от Световната метеорологична организация (СМО), ЮНЕСКО, ЕС и други.

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Особени и опасни метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1-2.VI: Приземното барично поле над страната е почти безградиентно, с относително високо налягане, във височина – гребен от юг-югозапад, който се премества бавно на изток. На 1.VI, в предната част на гребена, се пренася топъл въздух и температурите достигат на места до 33-34°C. Малко на север се намира стационаращ студен фронт. С понижението на налягането, в югозападната част от Балканите се формира и плитък вихър. Постепенно атмосферата се лабилизира. В часовете след обяд и преди полунощ се развива купеста и купесто-дъждовна облачност и на места, повече на 2.VI, има краткотрайни, но временно интензивни валежи, с гръмотевични бури, на места и градушки.

3-6.VI: Плиткият вихър бавно преминава през Гърция. На 3.VI се развива мощна конвекция с интензивни валежи и локални наводнения. По-значителни количества са регистрирани в Източна България: 65 mm в Шумен, 45 mm – в Кърджали, 37 mm - в Стара Загора, 27 mm - в Добрич, 86 mm на Рожен. Температурите слабо се понижават. Впоследствие, с повишаването на налягането, валежите са на малко места и по-слаби.

7-10.VI: Във високите слоеве на атмосферата над Балканите от запад на изток преминава отначало долина с разположен в нея студен фронт, а впоследствие се формира и циклонален вихър. При земята студеният фронт също е много добре изразен. Има много конвективни явления, особено през нощта срещу 8.VI и на 8.VI: интензивни валежи, градушки, силен вятър. В повече райони има денонощни валежи от порядъка на 30-50 mm, в Белоградчик – 64 mm. Общо за двата дни, 7 и 8.VI, понижението на температурите е с 13-15°C. На 9 и 10.VI циклонът отминава и налягането се повишава. През първия ден все още над Източна България има валежи, а през втория - над Западна България през по-голямата част от деня е слънчево.

11-16.VI: През нощта срещу 11.VI и на 11.VI над страната бързо преминава висока долина, при това на места има краткотрайни валежи и гръмотевици. Впоследствие се възстановява баричен гребен от юг-югозапад във височина и почти безградиентно поле при земята, с относително високо налягане. Времето е слънчево с купеста облачност в следобедните часове, на 12 и 13.VI без валежи. Температурите се повишават. На 14.VI налягането от север слабо се понижават, минава размит атмосферен фронт. На отделни места след обяд и през нощта срещу 15.VI има и краткотрайни валежи, а на 15.VI и температурите слабо се понижават. На 16.VI отново е предимно слънчево, мощна купеста облачност се развива над Родопската област и там има конвективни явления.

17-19.VI: Над Балканите отново от запад на изток преминава долина със студен фронт, а впоследствие и висок циклон. На много места има валежи и гръмотевични бури, както и градушки. Валежите в повечето места са слаби и умерени, но има и локални интензивни валежи. Дневните температури се понижават, като в неделя в Северна и Западна България максималните са под 20°C, а в София – едва 15°C .

20-30.VI: През първите дни налягането се повишава и атмосферата постепенно се стабилизира, въпреки че все още в следобедните часове на места има конвективни явления. Температурите започват да се повишават. Впоследствие изобарните повърхнини слабо се снишават, а в Северна България в отделни дни за кратко придобиват и циклонална кривина. Времето е предимно слънчево, в следобедните часове с развитие на купеста облачност. На отделни места се развива и мощна купесто-дъждовна облачност и има локални, но доста интензивни конвективни явления (валежи, гръмотевични бури, усилване на вятъра и градушки). Горещата вълна продължава, а, въпреки локалните валежи, като цяло е и доста сухо. На 29 и 30.VI максималните температури на места достигат, а някъде и надхвърлят 40°C.

Метеорологична справка за месец юни 2017 г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	T _{ср}	δT	T _{макс}	Дата	T _{мин}	Дата	Сума	Q/Qп	макси- мален	Дата	валеж (mm)		вятър ≥ 14 m/s	Гръмоте- вици
											≥ 1	≥ 10		
София	21.1	3.3	36.0	30	9.8	12	63	84	17	8	9	2	1	9
Видин	23.5	2.9	38.6	29	11.2	10	5	8	3	8	1	0	1	4
Монтана	22.9	2.9	37.6	30	12.5	10	40	50	17	3	5	1	4	4
Враца	22.3	2.8	38.2	29	13.8	16	77	74	33	8	7	2	1	5
Плевен	23.0	2.1	38.4	29	12.4	10	45	58	17	19	8	1	0	4
В.Търново	22.8	3.0	38.2	29	12.2	11	58	70	29	9	8	1	0	2
Русе	23.8	2.2	38.7	29	13.6	18	56	79	26	19	8	1	1	8
Разград	21.0	1.8	34.8	29	11.3	18	53	72	19	9	6	1	1	6
Добрич	20.8	2.3	35.6	30	9.8	6	69	110	27	4	7	3	0	5
Варна	21.5	1.8	36.8	30	13.8	6	25	54	8	9	6	0	1	5
Бургас	21.7	1.5	36.5	30	14.6	18	24	49	12	21	3	1	1	7
Сливен	22.7	2.3	39.3	30	12.3	19	37	58	13	9	6	1	4	7
Кърджали	21.7	1.3	38.2	30	9.5	18	42	71	23	4	7	1	7	11
Пловдив	23.8	2.9	41.2	30	11.0	10	15	29	9	23	3	0	0	5
Благоевград	22.1	2.4	39.2	30	9.8	9	45	76	19	3	9	1	0	11
Сандански	24.5	2.5	42.0	30	12.8	18	47	119	26	3	6	1	2	7
Кюстендил	21.2	2.3	38.0	30	7.6	9	61	103	14	3	10	1	0	10

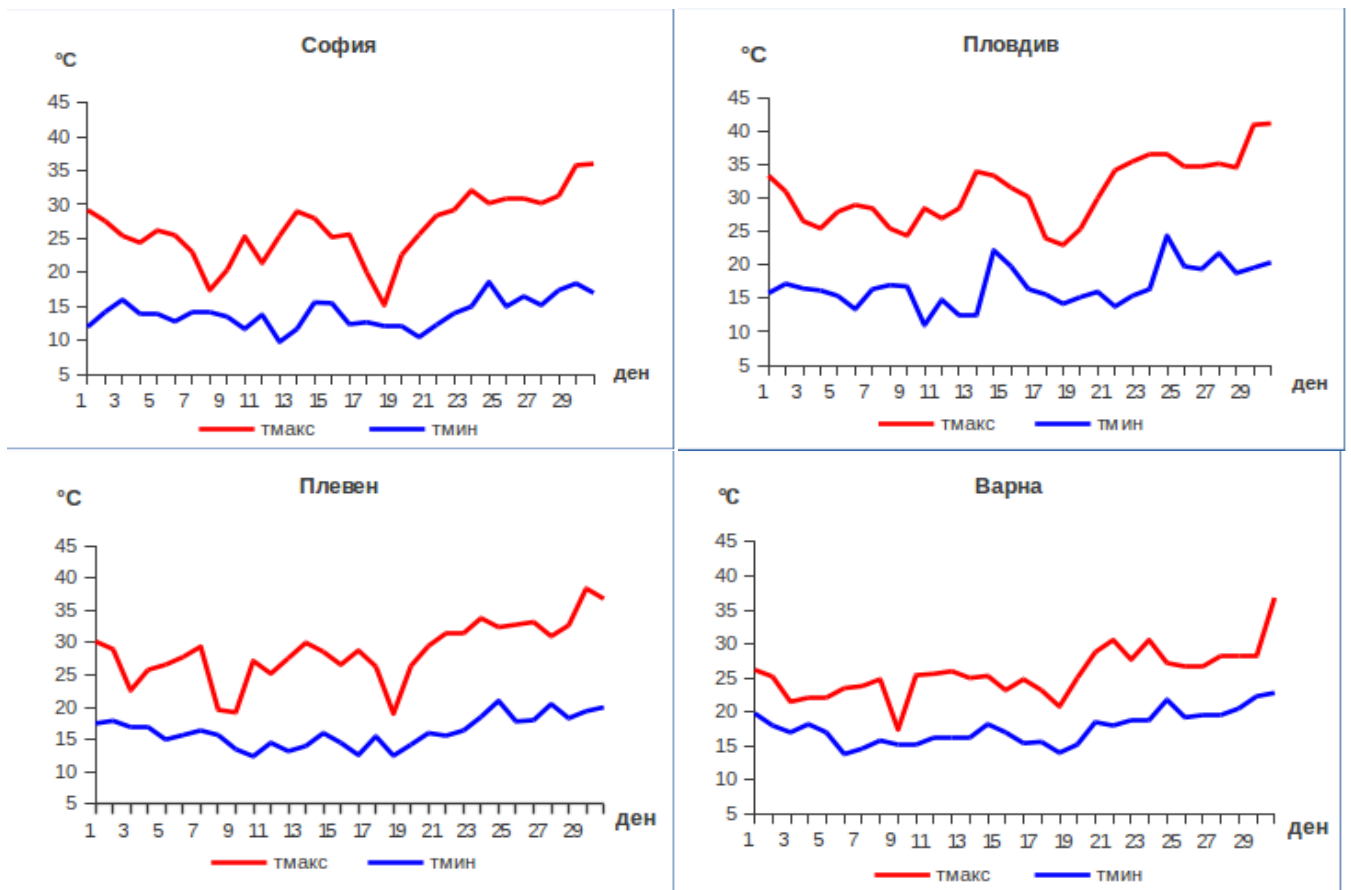
δT - отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qп - процентно отношение на месечната сума валеж спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961-1990 г.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

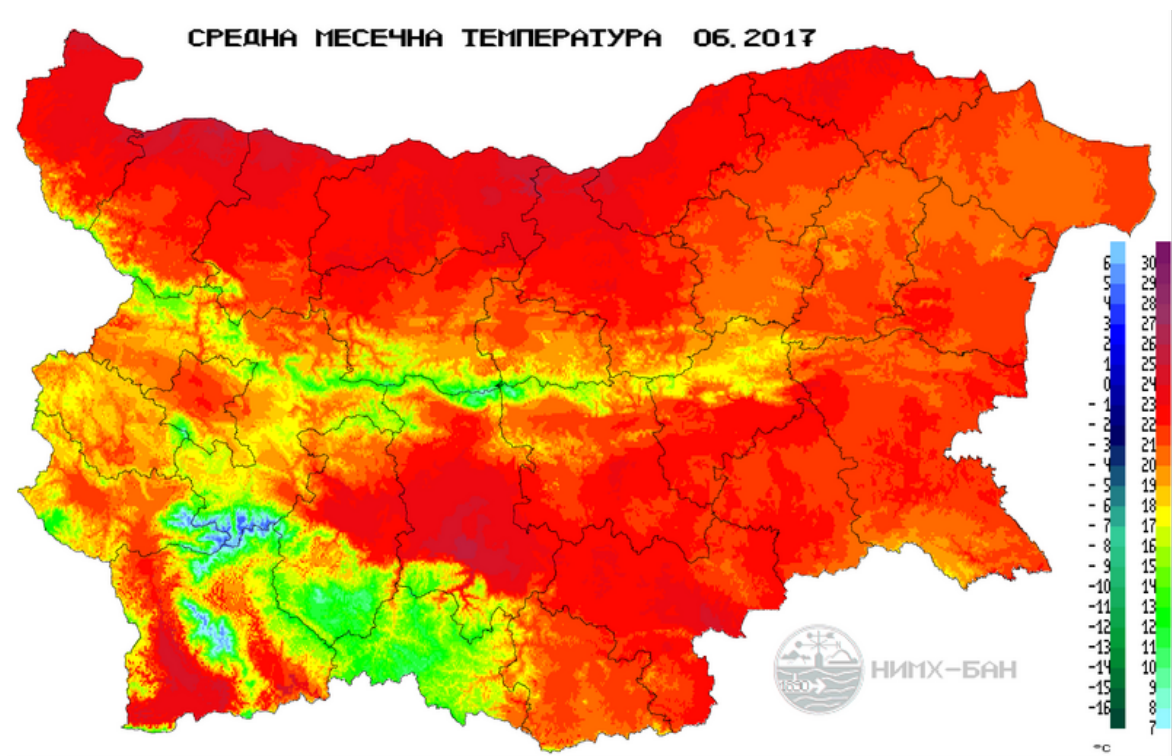
Средните месечни температури са предимно между 17 и 25°C. По планинските върхове средните месечни температури са между 4.6°C (Мусала) и 13.3°C (Рожен). Месец юни е най-топъл в Лом, обл. Монтана (средна месечна температура 25.2°C), и най-студен в Чепеларе (средна месечна температура 15.4°C). Средните месечни температури имат отклонение от месечната норма между +0.6 и +4.5°C.

На 1-2.VI и 6-7.VI, и през периодите 13-16.VI и 20-30.VI е относително топло със средни денонощни температури между 1 и 9°C над месечната норма средно за страната. На 8-9.VI и през периода 17-19.VI е относително студено със средни денонощни температури между 1 и 4°C под месечната норма средно за страната. През останалите дни е с температури близки до нормата. Най-студено е в Чепеларе на 5.VI (средна денонощна температура 10.5°C). Най-топло е в Пловдив на 29.VI (32.7°C).

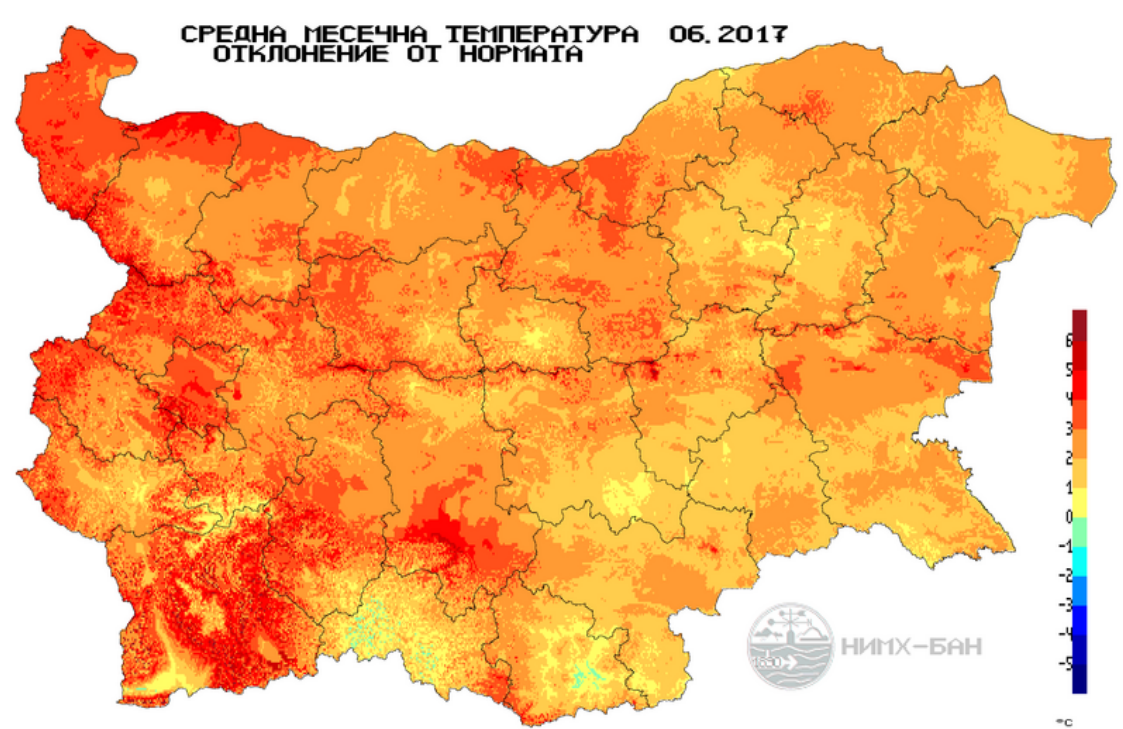
Най-високите максимални температури са между 32 и 42°C и са постигнати на 29-30.VI (Сандански, 42°C на 30.VI). Най-ниските минимални температури са между 5 и 15°C и са измерени главно през периода 6-19.VI (Чепеларе, 3.4°C на 18.VI).

Температура на въздуха (°C) през юни 2017 г. в някои градове.

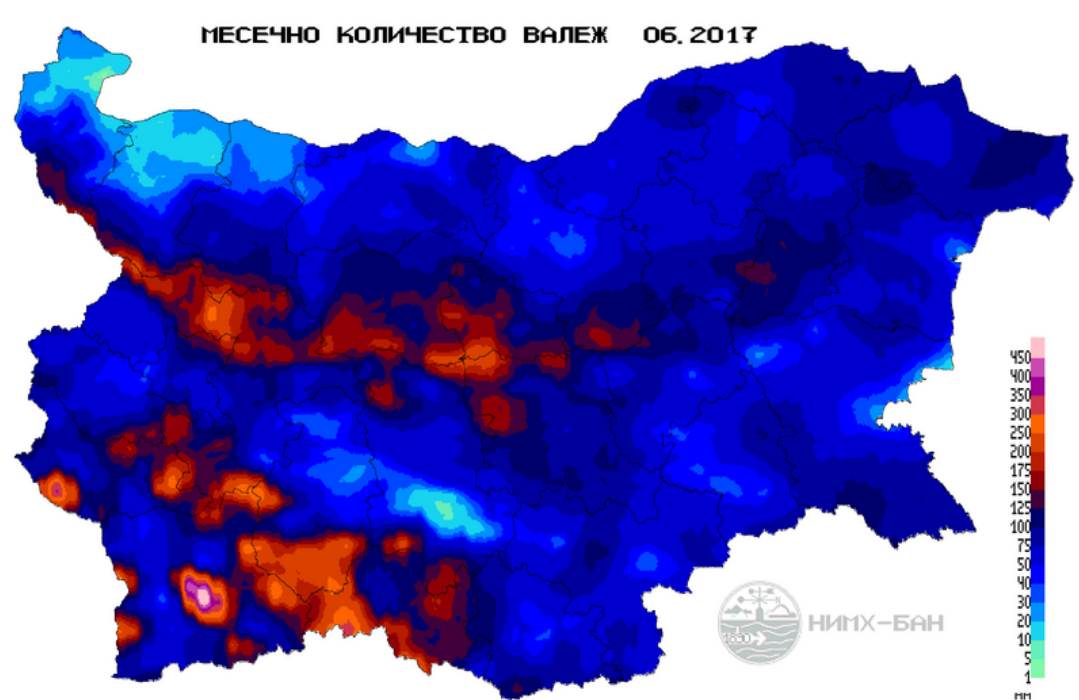
Средна месечна температура на въздуха (°C), юни 2017 г.

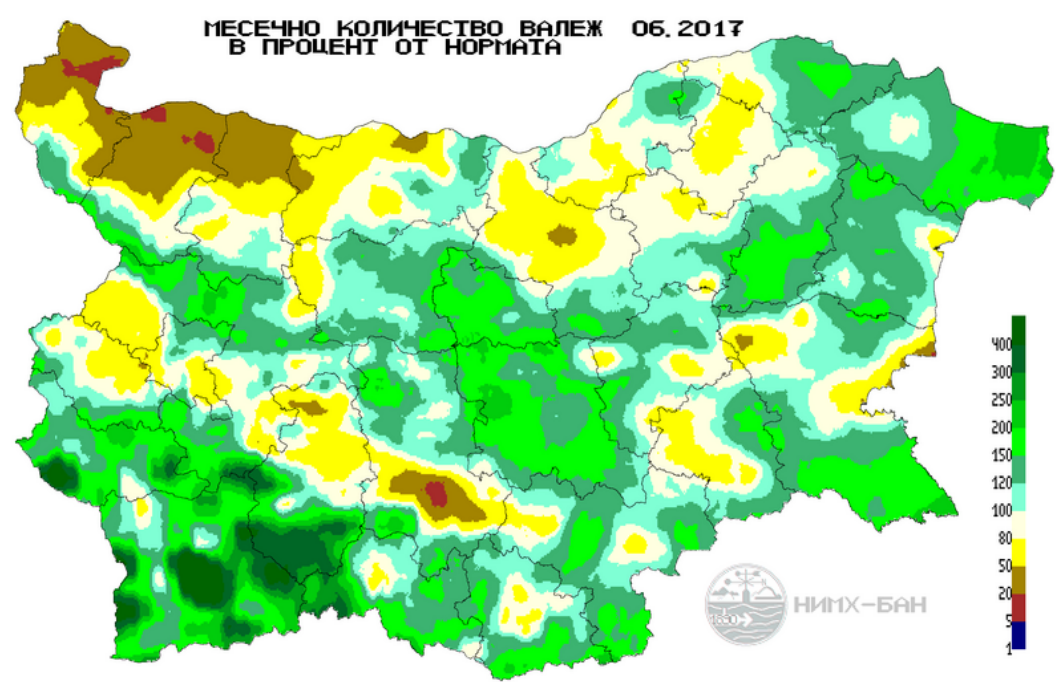
Средна месечна температура - отклонение от нормата (°C), юни 2017 г.

3. ВАЛЕЖИ

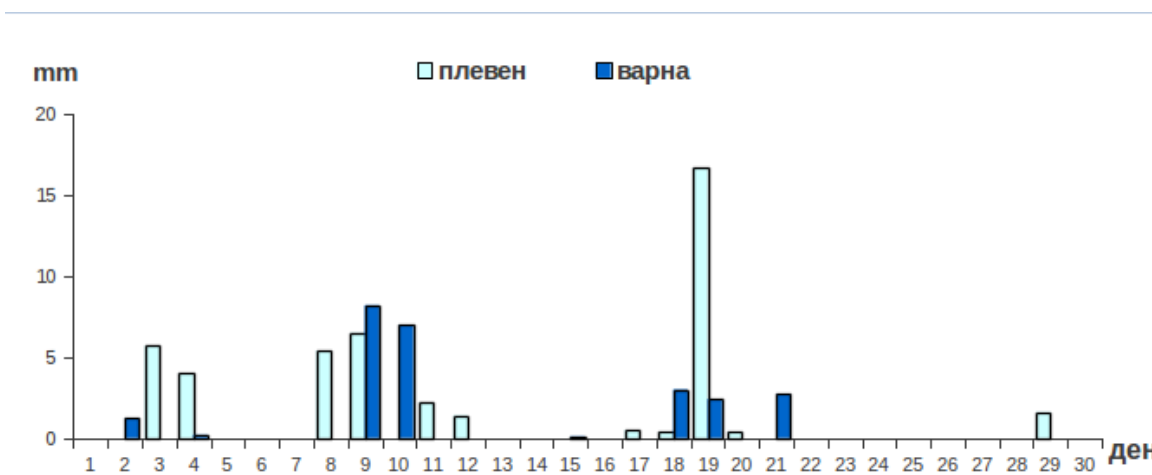
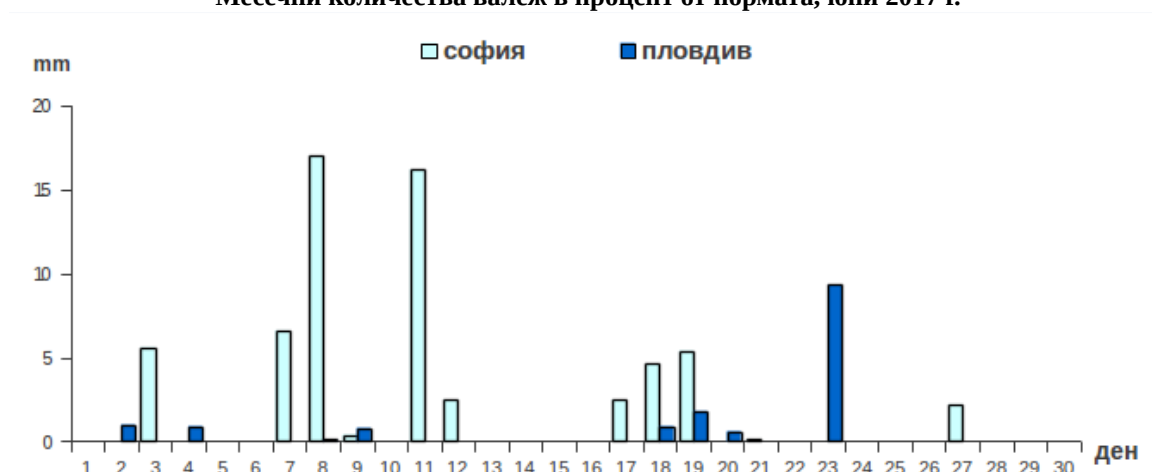
Месечните суми на валежите са между 8 и 214% от месечната норма (Видин – 8%, Шабла – 214%). Без валежи е през периодите 12-14.VI и 29-30.VI. Най-масови са валежите през периодите 1-4.VI, 7-10.VI и 17-21.VI. Най-масово обилни са валежите на 7-9.VI и 18-19.VI главно в Северна и Източна България и в планинските райони. Постигнати са 24-часови количества валеж до 20-60 mm. Най-голямото 24-часово количество валеж е измерено на връх Рожен на 4.VI (89 mm от дъжд и град). Броят на дните с валеж над 1 mm е между 1 и 10. Броят на дните с валеж над 10 mm е между 0 и 3.

Площно разпределение на месечните количества валеж (mm), юни 2017 г.

Месечни количества валеж в процент от нормата, юни 2017 г.

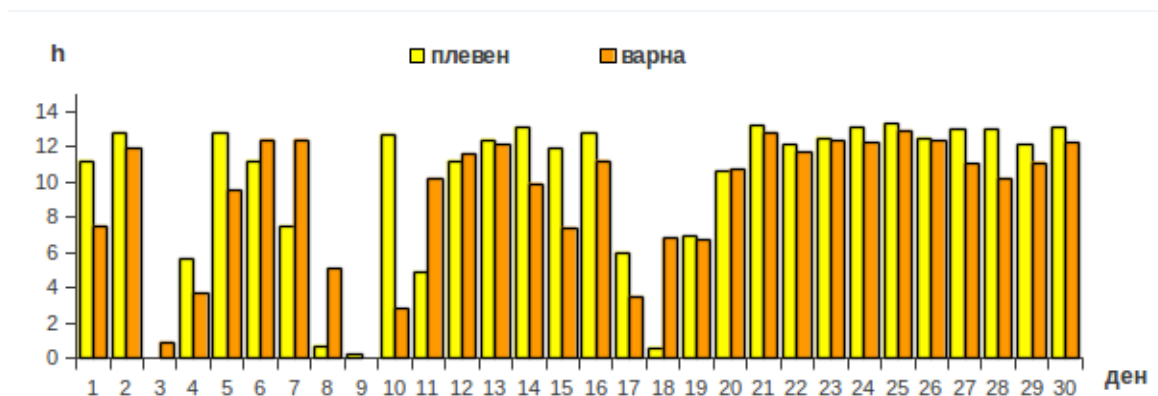
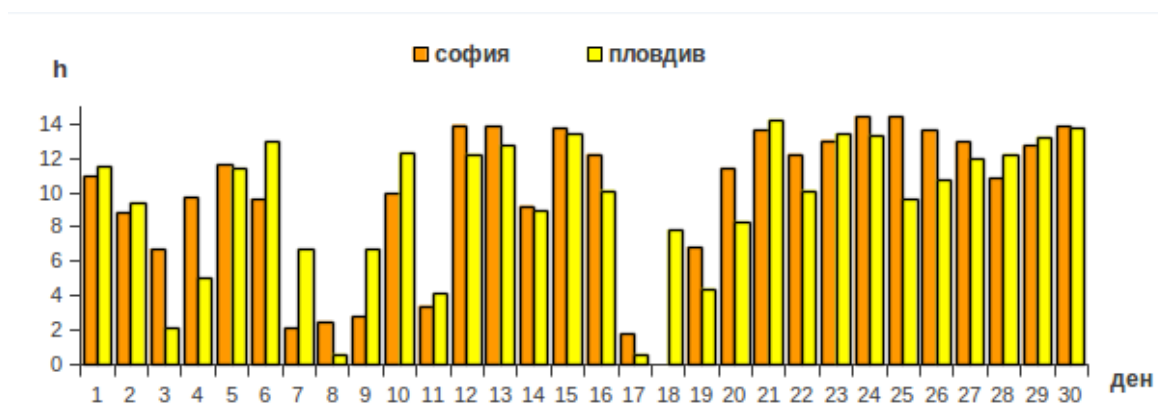
Денонощни количества валеж (mm) през юни 2017 г.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

Условия за силен (14 m/s и повече) западен вятър има главно на 8.VI и 17.VI на места в Дунавската равнина, Източна България и по поречието на Струма. В други дни също има временно усилване на вятъра на места по време на гръмотевични бури. По планинските върхове духа бурен вятър около 8.VI, 13.VI, 17.VI и 29.VI. Броят на дните със силен вятър е между 0 и 5, но в някои особени станции като Кърджали достига 7¹.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Средната облачност е между 2 и 7 десети, което е около и под месечната норма. Броят на ясните дни е между 2 и 16, което е около и над нормата. Броят на мрачните дни е между 0 и 9, което е около и под нормата.

Слънчево греене (в часове) през юни 2017 г.

1 Броят на дните със силен вятър за станция Кърджали е определен при постигната максимална скорост на вятъра ≥ 16 m/s.

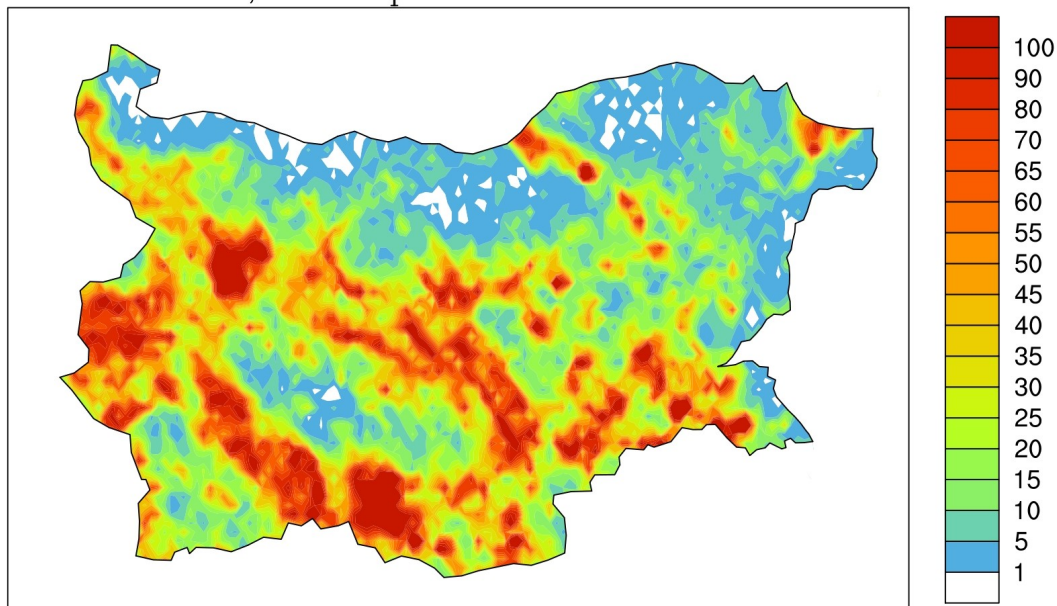
6. ОСОБЕНИ И ОПАСНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Мъгли/димки се образуват общо в 7 дни от месеца само на отделни места главно в Южна България (през юни 2016 г. – 9 дни). През целия месец юни има и регистрирани мъгли в най-високите части на планините.

Гръмотевична дейност е имало в 27 дни от месеца. За сравнение през юни 2016 г. са регистрирани 23 дни с гръмотевични бури. Най-масови са гръмотевичните бури на 1-3.VI, 7-8.VI и 26-27.VI.

Валежи от град са регистрирани в 14 дни от месеца (съответно 17 дни от юни 2016 г.). С по-масов характер са градушките на 2.VI, 8.VI и 26.VI.

Юни, 2017 – брой мълнии на 25 кв.км

Особено опасни явления

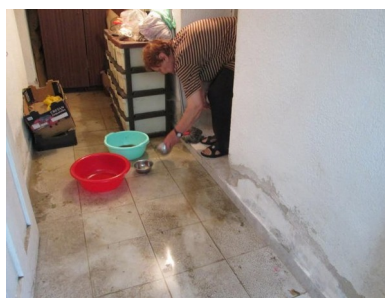
В началото на месец юни НИМХ-БАН издаде предупреждения за мощни гръмотевични бури, придружени на места с проливни валежи, градушки и силен вятър за 24 области в страната. На 1.VI, в късните следобедни часове, мощни конвективни щормове удариха Русенско. Вследствие на бурята бедствено положение бе обявено в община Сливо поле, където интензивните дъждове, придружени с градушка и бурен вятър, прекъснаха електрозахранването в 6 населени места, наводниха къщи и унищожиха селскостопанската реколта почти на 100%. На 2.VI порой наводни десетки къщи и дворове в гр. Баня, община Карлово. Природната стихия прекъсна временно електрозахранването и телефонните връзки в населеното място. Според данни от пресата пострадала е и пътната инфраструктура, след като пороят е отнесъл част от асфалтовата настилка. През същия ден силна буря остави без ток райони от Чепеларе и Пампорово. Продължителните дъждове прекъснаха пътя за три смолянски села - Градът, Ряка и Катраница. В областите Шумен и Кърджали обилни валежи и градушки нанесоха щети на селскостопанската продукция и инфраструктурата. Пороен дъжд с градушка валя и в столицата. На 3.VI градушка с големина на орех и порои унищожиха десетки декари с картофи в района на с. Момчиловци, обл. Смолян.

На 6.VI къщи, дворове и градини са наводнени в с. Згориград, обл. Враца, вследствие на проливни валежи. На места е пострадала и асфалтовата настилка на улиците. Пороен дъжд наводни и улици, жилищни сгради и мазета в кв. „Север” на гр. Ботевград, както и в с. Трудовец.

Едра градушка падна в Смолянско на 26.VI и нанесе сериозни щети на земеделската продукция. По данни на агенция „Фокус”, продължителността на валежа от град в района на с. Славейно е била около 40 минути и е образувала над 5 cm ледена покривка. Напълно унищожени са всички земеделски насаждения в района.

1.VI - След бурята в Русенско
(снимка:БГНЕС)

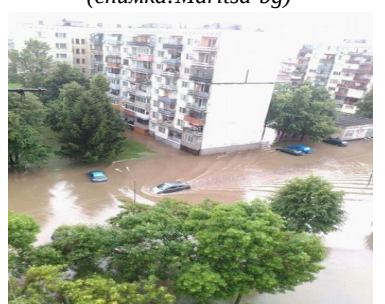
2.VI Наводнени къщи в гр.Баня
(снимка:Maritsa-bg)

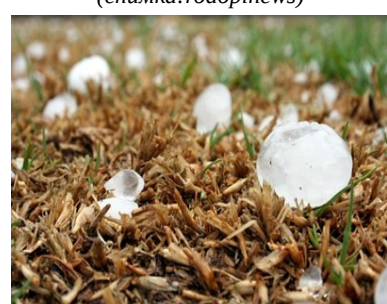
3.VI Градушка в с. Момчиловци
(снимка:rodopinews)

6.VI – с.Згориград, обл. Враца
(снимка: в.Конкурент)

6.VI Ботевград наводнен
(снимка:ВТV репортерите)

26.VI Градушката в с. Славейно
(снимка:24 часа)

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

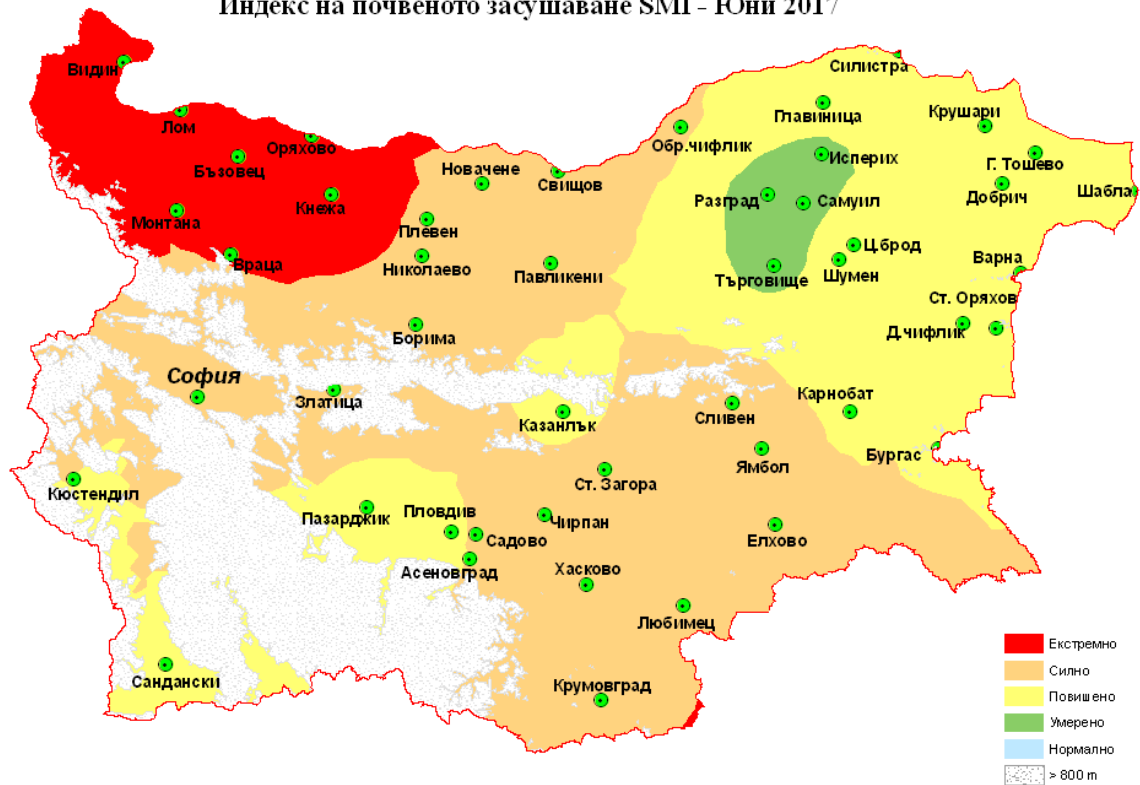
1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

През първото десетдневие на юни в по-голямата част от полските райони на страната, с малки изключения, паднаха значителни валежи, които поддържаха добро и много добро нивото на почвените влагозапаси в 50 и 100 cm слой. На места количеството на валежите надвиши 40-50 l/m² (Враца – 59 l/m², Ловеч – 55 l/m², Шумен – 94 l/m², Чирпан и Казанлък – 67 l/m², Ст. Загора – 63 l/m²). В тези райони в края на десетдневие почвените влагозапаси при пролетните култури в 50 и 100cm слой бяха над 85% от ППВ. Най-високо, над 95% от ППВ, бе нивото на влагозапасите, измерено при царевицата и слънчогледа в агростанциите Ямбол и София (ИФРГ-БАН), а най-ниско - под 65% от ППВ в крайните северозападни райони и на места в Горнотракийската низина (агростанция Пловдив), където валежите през първото десетдневие бяха без стопанско значение – под 6-7 l/m².

През второто десетдневие на юли валежите бяха неравномерно разпределени на територията на страната. Повече валежи, над 30 l/m², бяха регистрирани на места в Софийското поле, в централните и североизточни райони (София – 30 l/m², Ловеч – 40 l/m², Силистра – 35 l/m²). В крайните северозападни райони и на места в Южна България валежите бяха незначителни – под 5 l/m².

В края на второто десетдневие най-високо, над 90% от ППВ, бе нивото на почвените влагозапаси в 50 и 100 cm слой при царевицата и слънчогледа в Софийското поле, на места в Централна България (агростанция Борима) и в източните райони (агростанциите Царев Брод, Разград и Ямбол). Много добри, над 80% от ППВ, бяха влагозапасите при пролетните култури в агростанциите Бъзовец и Казанлък, а сравнително добри, 70-80% от ППВ - в агростанциите: Павликени, Главиница, Хасково. Най-ниско, 55-59% от ППВ, бе измерено нивото на влагозапасите в агростанциите Новачене и Пловдив.

Индекс на почвеното засушаване SMI - Юни 2017

През третото десетдневие валежите в повечето райони на страната бяха между 2 - 5 l/m², а на много места липсваха такива. В края на юни, вследствие сухото и горещо време и нарасналото водопотребление на пролетните култури, настъпи рязко понижение на почвените влагозапаси в 50 и 100 cm слой. В по-голямата част от страната, с изключение на Софийското поле, почвените влагозапаси в 100 cm слой бяха под 70-75% от ППВ. В част от югозападните райони (агростанция Кюстендил) и на места в Тракийската низина (агростанциите Пазарджик, Сливен) липсваше влага в 50 cm слой, а в 100 cm слой влагозапасите бяха под 50% от ППВ.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

Развитието на земеделските култури през първото десетдневие на юни протичаше с ускорени темпове, при наднормени топлинни условия, а в голяма част от страната - и при наличие на оптимални почвени влагозапаси. Падналите валежи в началото на месеца се отразиха благоприятно на част от зимните житни култури, при които се осъществяваше наливане на зърното и фаза млечна зрелост. На места в североизточните и южните райони на страната (Русе, Смолян, Кърджали) бяха регистрирани градушки и щети по земеделските култури.

До края на първото десетдневие, ечемика в равнините райони на страната встъпи във въсърна зрелост, а рапицата - в начало на фаза узряване (агростанция Пловдив). При пшеницата се наблюдаваше млечна, преход от млечна към въсърна и начало на въсърна зрелост при посевите в Южна България. При слънчогледа протичаше бутонизация, при царевицата - листообразуване.

През повечето дни от второто десетдневие агрометеорологичните условия се определяха от температури близки до климатичните норми. В средата на юни при ечемика се наблюдаваше масово въсърна и пълна зрелост. На 14 юни стартира жътвата на ечемика в района на Карнобат.

В края на второто и началото на третото десетдневие при пшеницата преобладаваше въсърна зрелост. При рапицата протичаше масово фаза узряване. При слънчогледа на отделни места в Дунавската равнина (агростанция Кнежа) и в южните райони се наблюдаваше начало на фаза цъфтеж. При бобовите култури се осъществяваше образуване на съцветия и фаза цъфтеж.

Валежите през първото и в края на второто десетдневие създаваха условия за развитието на редица гъбни болести: струпяване по овощките, късно кафяво гниене при по-късните сортове череши, мана по лозата и зеленчуковите култури.

През третото десетдневие агрометеорологичните условия се определяха от относително сухо, топло и горещо време. Част от посевите със слънчоглед в Тракийската низина (агростанция Пловдив) и в източните райони (агростанциите Главиница, Карнобат) встъпиха във фаза цъфтеж. При ранните хибриди царевица протичаше изметляване и цъфтеж на метлицата, а при късните - листообразуване. Екстремно високите температури през последните дни от месеца, с максимални стойности на места над 39-40°C (Ново село, Лом, Кнежа, Свищов, Благоевград, Сандански, Пазарджик, Пловдив, Чирпан и Сливен), затормозяваха развитието на земеделските култури. Тези стойности се отразиха неблагоприятно на фертилността на полена при слънчогледа и царевицата, бяха причина за повреди при някои зеленчукови култури (окапване на цветовете и завръзките при домати, тиквичките, краставиците и фасула).

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

Неустойчивото време през първото и началото на второто десетдневие на юни, в по-голямата част от страната, възпрепятстваше провеждането на сезонните агротехнически мероприятия. През втората половина от месеца настъпи подобрение на условията за работа в овощните и зеленчуковите градини. При овощките, лозите и зеленчуковите култури се провеждаха растителнозащитни пръскания, окопаване и загърляне на царевицата и картофите, прибиране на плодовата реколта (ягоди, малини, череши, вишни, кайсии, ранни сортове праскови) косене и балиране на люцерната. В средата на месеца стартира жътвата на ечемика. През третото десетдневие започна първата беритба на тютюна.

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

1. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

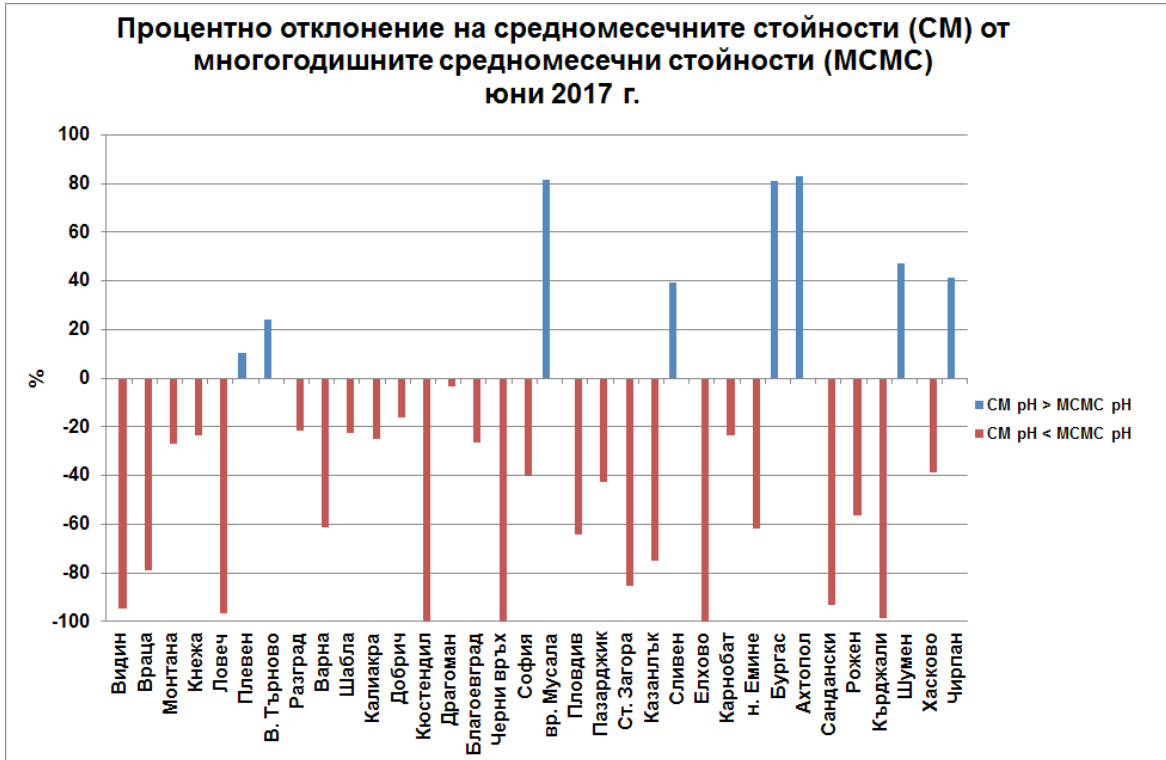
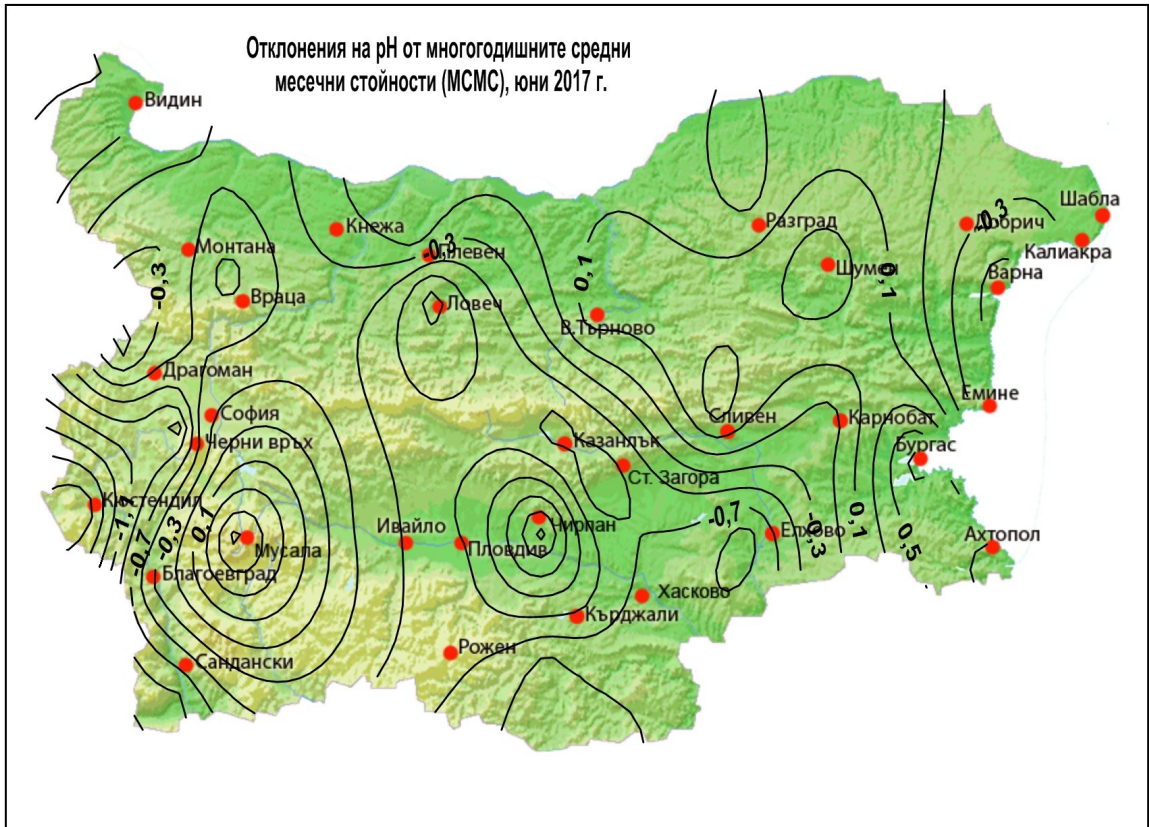
Мрежата за мониторинг на химическия състав на валежите към НИМХ се състои от 34 станции на територията на цялата страна. Проби се събират 4 пъти в денонощието в основните синоптични срокове (0, 6, 12, 18 UTC). В момента на пробонабирането се измерва рН на валежа и стойностите се предоставят в реално време.

Стойностите, спрямо които се оценява киселинно-алкалния състав на валежите, са: $pH < 5$ – киселинни, $pH > 6$ – алкални, $5 \leq pH \leq 6$ – неутрални. Друг показател за оценка са многогодишните средни месечни стойности на рН за всяка станция. Те съдържат в себе си влиянието на подоблачния слой и характеристиките на водата в облака, която се извалява, т.е. тези стойности отразяват най-вероятните локални и адвективни фактори, които влияят на състава на валежа за дадения месец от годината. От статистическа гледна точка може да се очаква, че средните стойности за конкретния месец, който разглеждаме, ще се доближават до многогодишните средни месечни стойности.

През месец юни е имало валежи във всички станции от мрежата на НИМХ. Измерена е киселинността на 96.1 % от количеството на всички паднали валежи. Неизследвани са малките валежи и случаите на валеж при силен вятър по високите върхове на планините, когато събраните количества са недостатъчни за анализ.

В 23.53 % от станциите измерените стойности са по-високи от съответните многогодишни средни месечни стойности (МСМС) на рН за юни, изчислени за периода 2002 – 2016 г. В 76.47 % от станциите те са по-ниски. По-високи от типичните са стойностите в станциите Пловдив, В. Търново, Шумен, Мусала, Сливен, Бургас, Ахтопол и Чирпан.

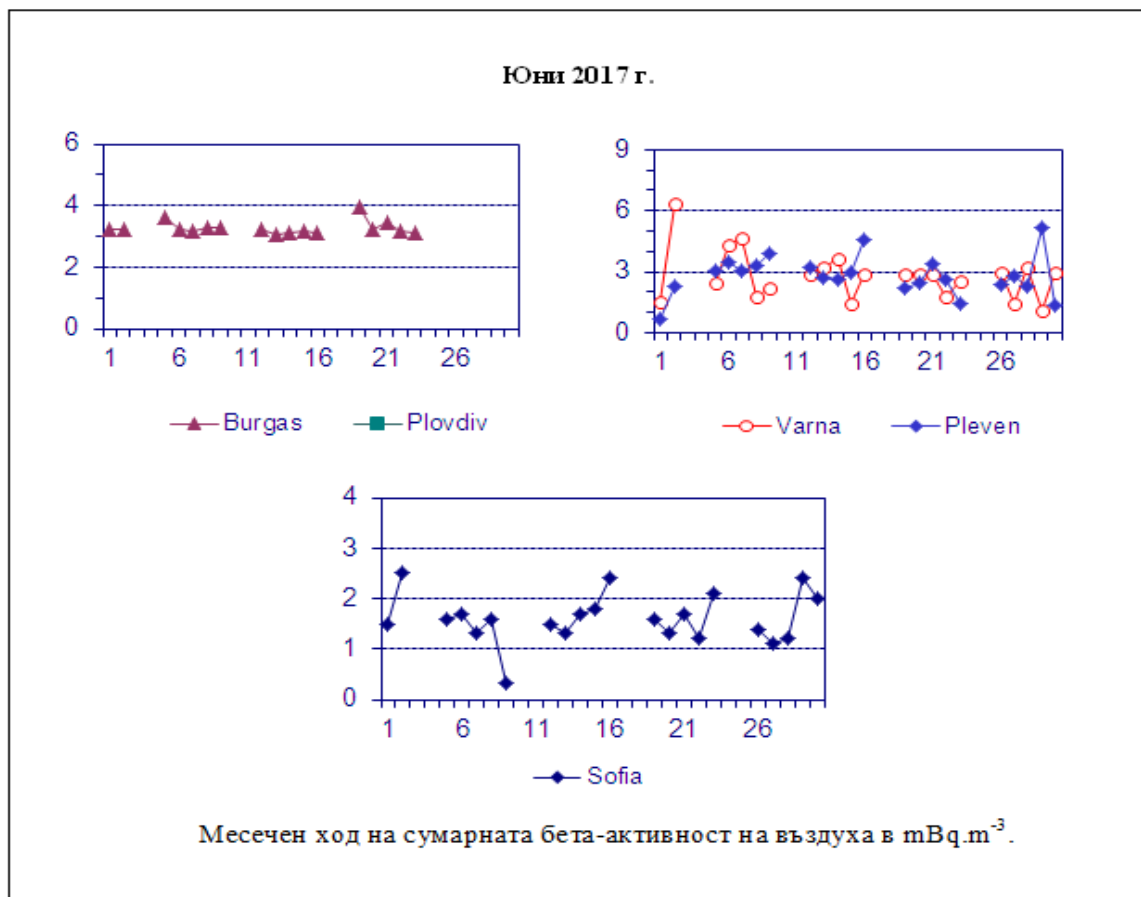
През юни 26.5 % от средните месечни стойности на рН са в киселинната област на скалата, 14.7 % са алкални и 58.8 % от тях са неутрални. Слабо киселинни са валежите в станциите Монтана, Кюстендил, Благоевград, Черни връх, Елхово, н. Емине, Сандански и Кърджали. Слабо алкални са валежите, измерени в станциите Сливен, Пловдив, Бургас и Шумен. Най-киселинни са средномесечните стойности за станция Ловеч, а най-алкални – във Велико Търново.

2. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Мрежата за мониторинг на радиоактивността на атмосферата на НИМХ- БАН се състои от станции за пробовземане на цялата територия на страната и 5 лаборатории в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. Бета радиометрията на аерозолни филтри, атмосферни отлагания и валежи е основен, ежедневен метод за контрол на радиоактивността на атмосферата, тъй като преобладаващата част от техногенните биологично значими радионуклиди са бета-лъчители.

При интерпретацията на средните стойности трябва да се има предвид, че набирането и измерването на аерозолни проби през почивните и празнични дни е преустановено от 2009 г., но се запазват непрекъснатите наблюдения върху радиоактивността на атмосферните отлагания и валежите.

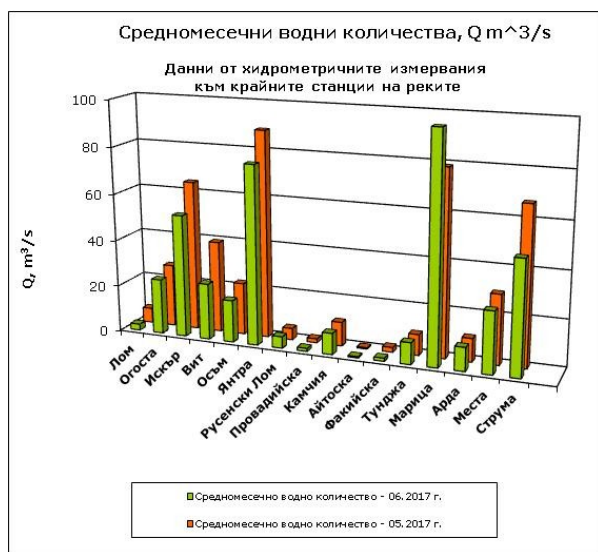

Средните месечни стойности на общата бета активност на атмосферния аерозол в приземния въздух, измерени 120 часа след пробовземането на филтъра, в София, Варна, Бургас и Плевен през юни 2017 г. варират от 1.6 до 3.3 mBq/m³. Средните стойности са близки и по-ниски от тези през предходния месец. Максимална стойност на дневните концентрации е измерена на 2.VI във Варна. Поради технически причини данни за Пловдив не са представени.

Стойностите на дългоживущата обща бета активност на атмосферните отлагания и валежите в станциите от мрежата на НИМХ през юни 2017 г. са в границите на фоновите вариации.

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК²

Общият обем на речния отток в страната за месец юни е 1330 млн. м³, като стойността му е с около 20% по-малко от стойностите за месеците май 2017 г. и юни 2016 г. Това е най-ниската стойност на оттока за месец юни за последните няколко години.

През месец юни, в резултат на интензивни валежи в периодите 03-11.VI, 19-21.VI и 27-29.VI, при по-голямата част от измервателните пунктове в Дунавския, Източнобеломорския и Западнобеломорския басейн са регистрирани повишения на водните нива. Средномесечните водни количества на наблюдаваните реки в по-голямата част от страната са около и под стойностите на месечните норми.

В Дунавския водосборен басейн обемът на речния отток за месец юни е 682 млн. м³, което е с 25% по-малко от предходния месец и с 14% по-малко от юни 2016 г. Вследствие на интензивни валежи в периодите 03-10.VI, 19-20.VI и 28-29.VI са отчетени значителни повишения на речните нива във водосборите на: р. Искър - с до +113

см на 07.VI; р. Вит - с до +162 см на 20.VI; р. Осъм - с до +328 см в долното течение при с. Изгрев на 20.VI; р. Янтра – на 09.VI в основната река – с до +224 см при с. Каранци и с до +226 см по притоците ѝ (р. Джулюница и р. Росица). Средномесечните водни количества са над месечните норми: с до 32% във водосборите на р. Малък Искър, р. Вит, р. Осъм и с до 66% по р. Янтра (като във водосбора на притока ѝ р. Джулюница превишението е над 2 пъти). Регистрирани са поройни наводнения: в обедните часове на 03.VI в гр. Разград; в следобедните часове на 06.VI в с. Згориград и в гр. Ботевград.

В Черноморския водосборен басейн обемът на речния отток за месец юни е 74 млн. м³. Той е с 15 % по-малко спрямо месец май и с 43 % по-малко от обема на оттока през месец юни 2016 г. Вследствие на валежи в периодите 03-05.VI и 19-21.VI са отчетени повишения на речните нива в целия басейн, като по-значителни са повишенията при хидрометричните станции на: р. Камчия при с. Гроздьово (с +42 см) на 04.VI, р. Факийска при с. Зидарово (с +60 см) на 05.VI, р. Айтоска при гр. Камено (с +36 см) на 21.VI. Средномесечните водни количества във водосбора на р. Голяма Камчия (при с. Надарево и гр. Преслав) и р. Айтоска при гр. Камено са с до 46% над стойностите на месечните норми, а при останалите реки от басейна са под тях. Във вечерните часове на 03.VI е регистрирано поройно наводнение в гр. Шумен във водосбора на р. Камчия.

Обемът на оттока на Източнобеломорския водосборен басейн за месец юни е 345 млн. м³. Той е с 16% по-голям спрямо месец май и с 31% по-малък от обема на оттока през месец юни миналата година. Средномесечните водни количества на всички наблюдавани реки в басейна са под месечните норми с изключение на горното течение на р. Тунджа (при гр. Павел баня) и средното течение на р. Чепинска (приток на р. Марица), чиито средномесечните водни количества превишават нормите с до 43%. В резултат на интензивни валежи в периодите 03-05.VI, 08-11.VI и 27-29.VI са отчетени повишения на водните нива във водосборите на: р. Тунджа (с до +35 см при гр. Павел баня), р. Марица (с до +35 см по основната река и с до +61 см в притока ѝ р. Чепеларска) и р. Арда (с до +57 см в основната река при гр. Вехтино и с до +53 см по притока и р. Черна река при с. Търън). В следобедните часове на 03.VI, вследствие на интензивни валежи, са наводнени къщи и улици в гр. Баня във водосбора на р. Стряма.

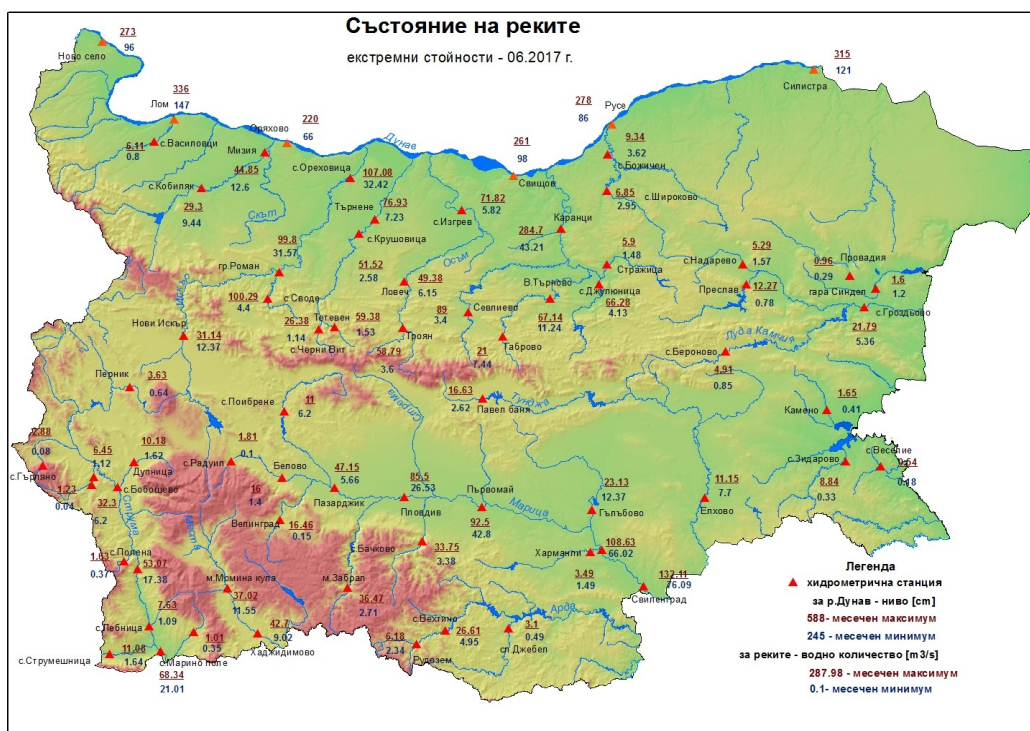
В Западнобеломорския водосборен басейн обемът на речния отток за месец юни е 229 млн. м³, което е с около 23% по-малко от обема за май и с 8 % повече спрямо юни 2016 г. Вследствие на валежи от дъжд в периодите 03-05.VI и 08-11.VI са отчетени повишения на речните нива във

² Данните са за водни стоежи измерени в 08:00 ч. местно време, оперативна информация от автоматични станции и водни количества определени по временни ключови криви.

водосборите на р. Места (с до +23 cm), р. Струма – с до +24 cm в основната река и с до +38 cm по притоците ѝ.

Средномесечните водни количества на повечето от наблюдаваните реки в басейна са около и под стойностите на месечните норми. Над тях с до 20% са стойностите на водните количества във водосборите на р. Джерман, р. Соголянска Бистрица, р. Сушичка и р. Струмешница (притоци на р. Струма).

През юни средномесечните водни стоежи на р. Дунав при всички измервателни пунктове в българския участък са по-високи в сравнение с месец май и са под месечните норми.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През юни изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и слабо изразена тенденция на понижение. Покачване на дебита беше установено при 17 наблюдателни пункта или около 44% от наблюдаваните случаи. Най-съществено беше то в част от Бистрец-Мътнишки, Милановски, Скакавишки и Разложки карстови басейни, както и в басейните на Тетевенска антиклинала и Златна Панега. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 131 до 305% от същите стойности, регистрирани през май. Понижение на дебита беше установено при 22 наблюдателни пункта или 56% от случаите. Най-съществено беше понижението на дебита в част от Бистрец-Мътнишки, в по-голямата част от Настан-Триградски и Куклен-Добростански карстови басейни, както и в басейните на Башдерменска и Стоиловска синклинали, на студени пукнатинни води в Източнородопски район и Крумово-Кирковска зона. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 34 до 69% от същите стойности, регистрирани през май.

През юни за нивата на подземните води от плиткозалягащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) пространствените вариации бяха със добре изразена тенденция на понижение. Понижение на водните нива с 1 до 124 cm, спрямо май, бе установено при 44 наблюдателни пункта или около 62% от случаите, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на реките Дунав (Карабоазка и Белене-Свищовска низини), Места и Средецка, както и в Горнотракийска низина. Повишаване на водните нива от 1 до 96 cm бе установено при 27 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на реките Дунав (Островска низина) и Тунджа, както и на места в Софийска и в Карловска котловини.

През юни нивата на подземните води в Хасковски басейн се понижиха с 8 и 9 cm.

Нивата на подземните води в сарматски водоносен хоризонт на Североизточна България имаха пространствено разнообразие на измененията с отклонения от средните стойности за май от -29 до 5 cm, с добре изразена тенденция на понижение.

През юни нивата и дебитите на подземните води в дълбокозалягащите водоносни комплекси и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие с по-добре изразена тенденция на спадане. Предимно се понижиха (от -151 до -2 cm) нивата на подземните води в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България. С много добре изразена тенденция на спадане (от -55 до 8 cm) бяха нивата на подземните води в малм-валанжски водоносен комплекс на същия район на страната.

Понижиха се нивата на подземните води в подложката на Софийски грабен и Ихтиманска водонапорна система, съответно с 23 и 1 cm, а се повишиха в Средногорска водонапорна система, както и в приабонска система в обсега на Пловдивски грабен, съответно с 1 и 6 cm.

През юни се понижи дебитът на подземните води във Варненски артезиански басейн с 0.24 l/s. Без изменение остана дебитът на подземните води в обсега на Ломско-Плевенска депресия и Джермански грабен.

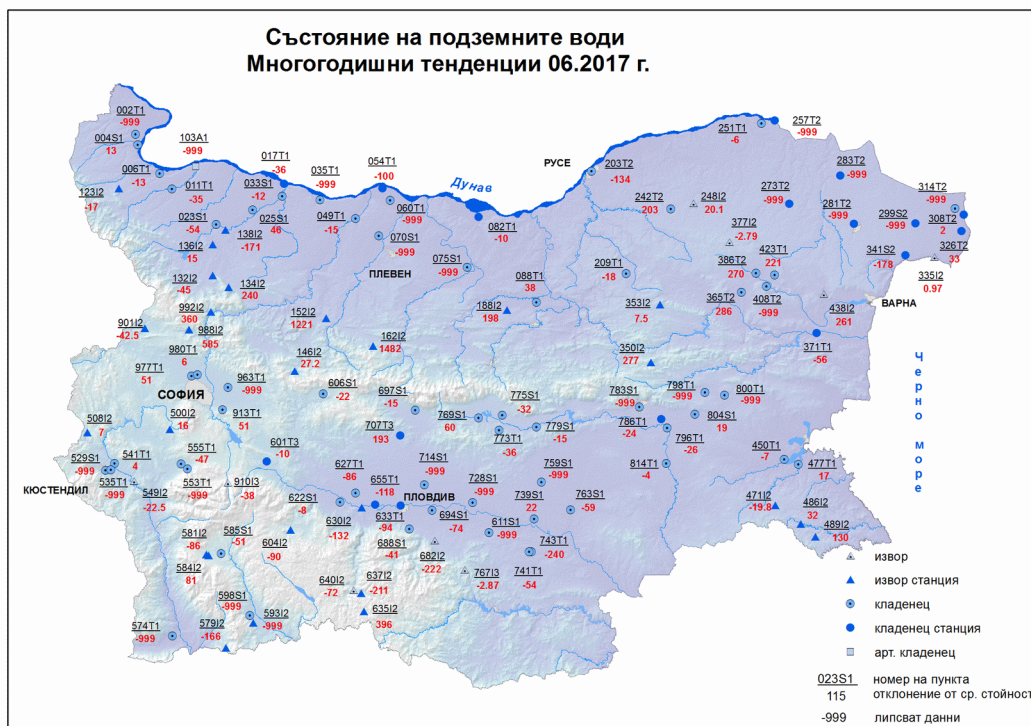
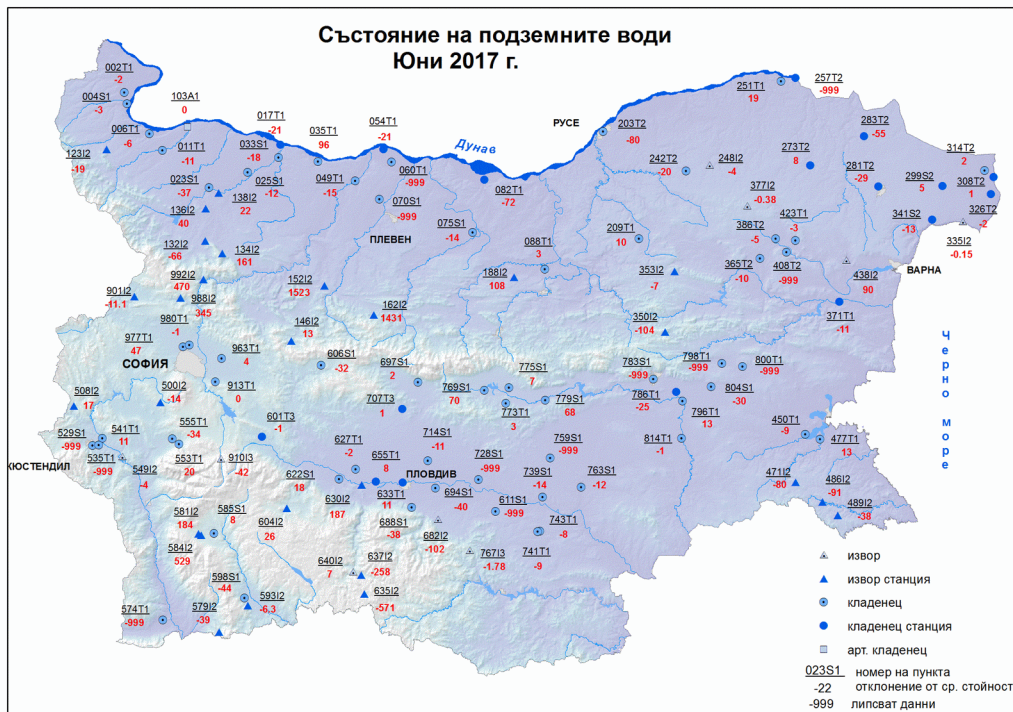
В изменението на запасите от подземни води през юни беше установена слабо изразена тенденция на понижение при 62 наблюдателни пункта или около 60% от случаите. Понижението на водните нива (с 4 до 240 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за юни е най-съществено за подземните води на места в терасите на реките Дунав (Карабоазка низина) и Марица, на места в Кюстендилска и Софийска котловини, Горнотракийска низина, Хасковски басейн, както и на отделни места в сарматски водоносен хоризонт и барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България.

Понижение на дебита с отклонения от месечните норми за юни от 2.79 до 222 l/s беше установено в 16 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то в част от Бистрец-Мътнишки, Градешнишко-Владимировски, Нишавски, Бобошево-Мърводолски и Куклен-Добростански карстови басейни, в басейните на барем-аптски карстово-пукнатинни води на Североизточна България и на студени пукнатинни води, Източнородопски район. В тези случаи понижението на дебита на изворите е от 40 до 53% от нормите за месец юни.

Повишение на водните нива с 2 до 286 cm, спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за юни, беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Огоста и Тунджа, в част от Софийска котловина, в малм-валанжски и в малка част от барем-аптски

водоносни комплекси на Североизточна България, в приабонска водонапорна система в обсега на Пловдивски грабен, както и в Средногорска водонапорна система.

Повишение на дебита с отклонения от месечните норми за юни от 0.97 до 1482 l/s беше усановено в 19 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то в Котленски и част от Настан-Триградски карстови басейни, както и в басейна на Тетевенска антиклинала. В тези случаи повишението на дебита на изворите е от 185 до 352% от нормите за месец юни.

Директор на НИМХ проф. д-р Христомир Брънзов
Телефон: 02 975 39 96
Факс: 02 988 03 80, 02 988 44 94
Телефонна централа: 02 462 45 00
1784 София, бул. "Цариградско шосе" 66
e-mail: office@meteo.bg
<http://www.meteo.bg>

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор доц. д-р Илиан Господинов
проф. д-р Валентин Казанджиев
доц. д-р Мария Коларова
доц. д-р Марта Мачкова
доц. д-р Снежана Балабанова
Редактор д-р Милена Аврамова

Част I. М. Попова, доц. д-р И. Господинов, д-р Л. Бочева, доц. д-р Б. Ценова
Част II. Д. Жолева, доц. д-р В. Георгиева, проф. д-р В. Казанджиев
Част III. доц. д-р Е. Христова, доц. д-р Б. Велева
Част IV. д-р инж. Г. Кошинчанов, инж. А. Гърдева, инж. В. Йорданова
Част V. доц. д-р М. Мачкова
Уеб страница на Бюлетина. инж. Ц. Младенова

© Национален институт по метеорология и хидрология. Б А Н, 2017 г.

ISSN 1314-894X